

Stosunek do dekomunizacji nazw ulic

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2017 roku

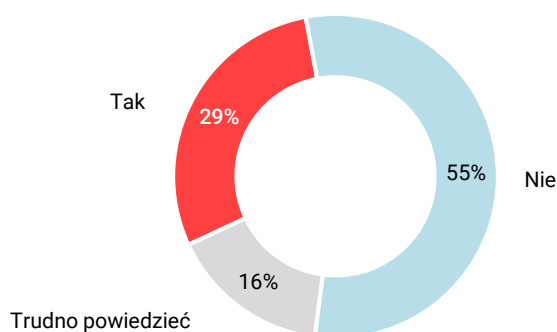
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zgodnie z ustawą o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, którą przyjęto w 2016 roku, nazwy m.in. dróg, ulic, mostów i placów „nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny ani w inny sposób takiego ustroju propagować”¹. Jeśli zobowiązane do wprowadzenia zmian władze samorządowe nie dokonały ich w wyznaczonym terminie (do 2 września 2017 roku), decyzję podejmował wojewoda. Kwestia dekomunizacji nazw ulic, placów itp. była niekiedy przedmiotem sporu między władzami samorządowymi i wojewódzkimi. Zdarzało się, że samorzady, powołując się na wolę mieszkańców, podejmowały próby przywracania poprzednio obowiązujących nazw, które zostały zmienione decyzją wojewodów. Zgodnie z niedawną nowelizacją ustawy, zgodę na zmianę decyzji wojewody przez władze samorządowe musi wyrazić IPN i wojewoda.

Więcej niż co czwarty ankietowany (29%) deklaruje², że w jego miejscowości doszło w ostatnim roku do zmiany nazw ulic, dróg lub placów. O zmianach mówią przede wszystkim mieszkańcy miast (przy czym częściej dostrzegają je osoby mieszkające w miastach liczących od 100 tys. do 499 tys. ludności niż w największych miastach), tylko sporadycznie mieszkańcy wsi.

CBOS

RYS. 1. Czy w Pana(i) miejscowości doszło w ostatnim roku do zmiany nazw dróg, ulic, placów itd.?

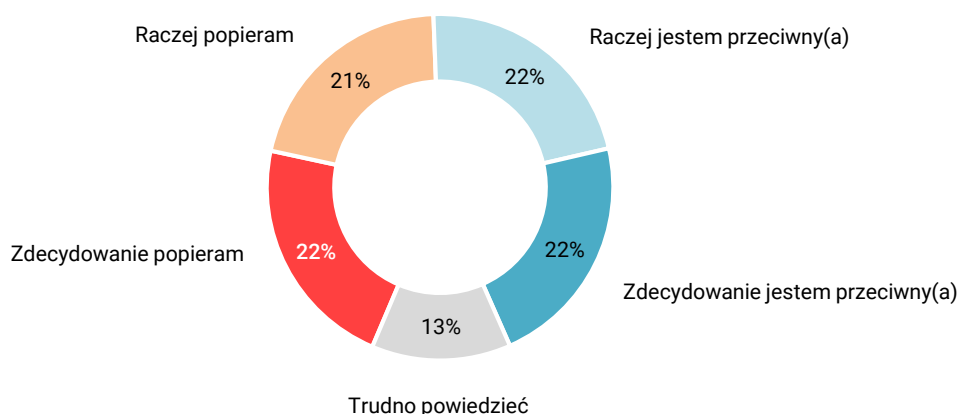
¹ Tekst ustawy dostępny na <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160000744>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (332) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 9–17 stycznia 2018 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Polacy są podzieleni w kwestii stosunku do dekomunikacji nazw dróg, ulic, placów itp. Zmianę nazw, które upamiętniają osoby, organizacje, wydarzenia, daty kojarzące się z komunizmem lub innym ustrojem totalitarnym, popiera ogółem 43% badanych, natomiast 44% jest temu przeciwnych.

CBOS

RYS. 2. Ponad rok temu weszła w życie ustawa nakładająca obowiązek zmiany nazw dróg, ulic, placów itd. upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia, daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój. Czy popiera Pan(i) dekomunikację nazw dróg, ulic, placów itd. czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

Stosunek do dekomunikacji nazw ulic różnicuje przede wszystkim orientacja polityczna badanych. Zmiany nazw ulic popiera 63% osób identyfikujących się z prawicą i tylko 21% respondentów o poglądach lewicowych, wśród których wyraźnie dominuje sprzeciw (70%). Ankieterzy określający swoje poglądy polityczne jako centrowe są mniej jednoznaczni w opiniach, częściej jednak są przeciwnikami zmian (46%) niż ich zwolennikami (36%).

W potencjalnych elektoratach za dekomunikacją nazw ulic opowiada się większość wyborców PiS. Przeciwnych jej jest ponad połowa sympatyków PO i Nowoczesnej. W elektoracie Kukiz'15 opinie na ten temat są niemal równo podzielone.

TABELA 1

Elektoraty*	Czy popiera Pan(i) dekomunikację nazw dróg, ulic, placów itd. czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS (wraz z SP i P)	64	27	9
Kukiz'15**	50	46	4
Nowoczesna**	39	55	6
PO	29	58	13

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

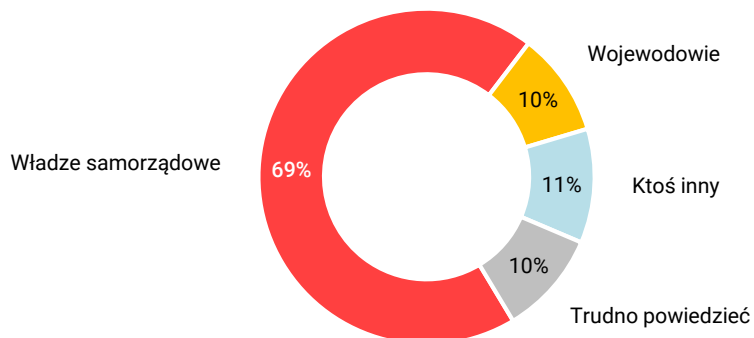
** Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielką jego liczebność w próbie

Osoby deklarujące, że w ich miejscowości doszło w ostatnim roku do zmiany nazw ulic, dróg czy placów, nieco częściej popierają dekomunikację nazw ulic (48%), niż są wobec niej krytyczne (40%).

W ocenie społecznej o nadawaniu nazw ulicom, drogom, placom itp. powinny decydować władze samorządowe (69%). Co dziesiąty ankietowany wskazał w tym kontekście władze wojewódzkie (10%). Osoby, które stwierdziły, że jeszcze ktoś inny powinien decydować o nazwach ulic, najczęściej wymieniali mieszkańców, społeczności lokalne (78% z nich, tj. 9% ogółu badanych).

CBOS

RYS. 3. Kto, Pana(i) zdaniem, powinien decydować o nadawaniu nazw drogom, ulicom i placom?

Kwestia, kto powinien decydować o nadawaniu nazw ulicom, drogom, placom itp., nie budzi większych kontrowersji. Przekonanie, że powinno to leżeć w gestii władz samorządowych, dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach wszystkich ugrupowań cieszących się obecnie największym poparciem społecznym.

***

Dekomunizacja nazw ulic dzieli Polaków – ma równie wielu zwolenników, co przeciwników. Niezależnie jednak od stosunku do zmiany nazw upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty kojarzące się z komunizmem (lub innym ustrojem totalitarnym) w ocenie społecznej o nadawaniu nazw ulicom, drogom i placom powinny decydować władze samorządowe, a nie wojewodowie.

Opracowała

Beata Roguska